॥श्री॥ उध॥

प

॥श्रीरामविजईग्रंथां [illegible] तिसोध्यायप्रारंभः॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(२)

॥श्रीराम॥ ॥१॥ ॥श्रीमाहागणाधिपतयेनमः॥ जोजगद्गुरुआदिनिर्विकार॥ जोब्रह्मादिदेवांचेमाहेर॥ जोआदिमायेचानिज
वर॥ तोरघुविररविकुळि॥१॥ अनंतब्रह्मांडाचाकर्ता॥ जोप्रळयकाळाचाशास्ता॥ तोभरथाग्रजनत्वता॥
नंदिग्रामिराहिला॥२॥ अयोध्येचेजनसकळ॥ जो[illegible]पश्चेंराजहंस॥ सैराउनरलेतुंबळ॥ नंदिग्रामवेष्टुनि
यां॥३॥ अष्टदशपद्मेंवानरदळ॥ बाहात्तरकोटि[illegible]रिससमूह॥ छपन्नकोटिगोळांगुळ॥ उतरलेयेयाववळ
रें॥४॥ यावरिविश्वभ्रात्याचासुत॥ बिभिषण[illegible]व॥ सात्विकसुरस्येनाअतुळ॥ रघुनाथभक्तउत्तर ॥विजय॥
ले॥५॥ अष्टदशअक्षौणिवाजंत्रें॥ बिभिषणाचि[illegible]जंत्रें॥ त्याहुनिअयोध्येचिपरिकरें॥ अहोरात्रवा ॥१॥
जति॥६॥ शत्रुघ्नेंआणिसुमंतें॥ हेमांबरेंशिबि[illegible]॥ उभेंकरितजालेतेथें॥ लक्षानुलक्षतत्काळि॥७॥
ज्याशिरत्नरजडितस्तंभ॥ वरिजडितकळससुप्रभ[illegible]॥ त्यातेजेंलक्षनिनभ॥ उजळलेंतत्काळि॥८॥ सुग्रि
वबिभिषणादिनृपवर॥ आणिकांहिकपिराजथोरथोर॥ त्यांशिबिरयाहिंसमस्त॥ राहातेजालेतेथवां॥९॥
कुळाचळसमस्थोर॥ तैसेंमुख्यश्रीरामाचेशिबिर॥ मालाबंधुशिंरघुविर॥ तेथेंराहातसाजाहाला॥१०॥

२५

अंसरयांहिंशिलासलि॥ उन्मिकमालाविभ्रलिकोलि॥ त्रैधिजावातेयेंराहाति॥ आनंदचिलिनसमाये॥११॥
जालाबैकोनिरघुविर॥ पावलाजनकरावभ्रसुर॥ संगेंदळभारअपार॥ वाचेंगजेरेंयेतसे॥१२॥ छंपन्न
देशिंचेनृपलि॥ पावतेसेकांशियगति॥ ससरिपिंनवरवंडिवसलि॥ धावतिक्रूरमारघेउनियां॥१३॥ भावि
लेसमयऋषेश्वर॥ नानासाधनेंवसेंथोर॥ योग[illegible]ऊनिरघुविर॥ पाहातिसर्वआनंडिने॥१४॥ सप्तपु
स्यागिरिकंदरिं॥ नानालिंयिंयुद्धविचरि॥ [illegible]वायुवरि॥ आसनेंआंधिंचालति॥१५॥ शमदमा
दिकसाधन॥ अष्टांगयोगदेहदंडण॥ नाना[illegible]ताचरण॥ सांडुनिवेगेंधावति॥१६॥ तिवुक्ष्या
सहिरघुनंदन॥ उठोनिदेतिआलिंगन॥ सम[illegible]तरघुनंदन॥ वस्त्रमंडपिंबैसले॥१७॥ देहिंचवि
देहिरघुविर॥ तोजगन्मातेचापितामिथुळेश्वर॥ त्याशिमंगळस्नानरघुविर॥ करविताजालातेका
ळिं॥१८॥ असोनरवान्नरन्दुपवर॥ वशिष्टादिकऋषेश्वर॥ त्याशिस्नानरघुविर॥ करविताजाहालेकाळिं॥१९॥
लक्षानुलक्षसुवर्णकढया॥ उष्णोदकेंताउनियां॥ सुगंधतेलेंलाउनियां॥ मंगळस्नानेंकरविलि॥२०॥

(3)

॥श्रीराम॥ ॥२॥

सर्वांशिवस्त्रेंअलंकार॥नानापरिंचेउपचार॥देताजालाकृपासागर॥समसमानसर्वांतें॥२१॥वशिष्ठवा
हालचसत्वर॥अमोल्यवस्त्रेंअलंकार॥नानापरिचेउपचार॥देताजालाआदरें॥२२॥मणिमयपादुकाआ
णुन॥गुरुपुढेंठेविरघुनंदन॥त्यावशिष्ठेंपाईघालुन॥येउनिबैसलास्वस्थाना॥२३॥त्रयभगिनिसमवेत
शिता॥अंतरयहिंजगन्माता॥स्नानकरनियासमस्ता॥लेईल्यावस्त्रेंभुषणें॥२४॥सकळअयोध्यावासि
जन॥नारिनरस्नानंदकरुन॥सर्वांशिगोरवसमसमान॥जनकजामातेंदिधला॥२५॥मगबंधुसहितरघु
नंदन॥करिताजालामंगळस्नान॥तेलसुगंधलाउन॥राउळनितिनामस्तकिंच्या॥२६॥चौदावर्षेंपर्यंत॥ ॥विजय॥
भरथाकारणेंधरिलेंव्रत॥तेआजिविसर्जिलेंरघुनाथ॥शिरावत्सभेतेधवां॥२७॥अभ्यंगजालियासमय॥ ॥२॥
सुमंतेवस्त्रेंअलंकार॥भरथेंआणुनिसत्वर॥रघोत्तमाशिसमर्पिल्या॥२८॥जोलावण्याम्रतसागर॥तो
लेईलावस्त्रेंअलंकार॥सकळकरितिजयजयकार॥रुपेंअंबरकोंदले॥२९॥मगरघुनाथआज्ञेनें॥सौमि
त्रभरथशत्रुघ्न॥चौथासुमंतप्रधान॥मंगळस्नानकरितेजाले॥३०॥संध्यादिनित्यनेमकर्मसारिलें॥३०॥

3A

तोंपाकनिष्पत्तिसिध्यजालि॥ सकळकन्दपत्रऋषिपंक्तिलेकाळिं॥ भोजनाशिंबैसति॥३१॥ बिभिषणसुग्रिंवंवायुनंदन॥
नळनिळशरभगंधमादन॥ बंधुसहितरघुनंदन॥ भोजनाशिबैसले॥३२॥ मणिमयताटेंतेजागळि॥ रत्नखचितअ
डणितयातळिं॥ उदकपात्रेंभरनिरेविळिं॥ समस्तानंनसवोशि॥३३॥ रजताचकाचाभागकेवळ॥ तैसावाढिला
भातनिर्मळ॥ पंचभक्ष्यपरमांन्नसोज्वळ॥ सारिपत्रशाकभाजि॥३४॥ मधुदधिदुग्धघृत॥ शर्करापंच्यामृतलेंवाढि
लिंबहुत॥ जापंक्तिसबैसलारघुनाथ॥ न्युंन्यतथेंकांहिनसे॥३५॥ तेअन्नेंवर्णाविंसमस्त॥ तरिकांवाढवावाग्रंथ॥
सकळजिवांसहितरघुनाथ॥ तृप्तजालेभोजनिं॥३६॥ हस्तप्रक्षाळुनिनिर्मळ॥ त्रयोदशगुणितांबुळ॥ सर्वांसहि
तसमाकनिळ॥ घेताजालातेकाळिं॥३७॥ रामकोटिमन्मथपातात॥ तिनदिवसराहिलातेथ॥ वशिष्टेंकाढिलाहि
तमुहुर्त॥ अयोध्याप्रवेशकरावया॥३८॥ पुष्पार्कयोगबहुसुभद्र॥ रामचंद्राशिदशमचंद्र॥ त्याच्यमुहुर्तेंगुणसमु
द्र॥ उठताजालातेकाळिं॥३९॥ लागलावाद्यांचागजर॥ भेरिदेतिंन्मांचौदासहस्त्र॥ बिभिषणाचिवाद्येंसमग्र॥
वाजोलागलितेकाळिं॥४०॥ बिभिषणसुग्रिवादिनृपति॥ बैसलेलेकांदिव्यरथिं॥ वाद्यगजरारवालेक्षिति॥ग॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

।।श्रिराम ।।३।।

उळमकुंड लागलिसेघवां ।।४१।। दिव्यरथिंरघुनाथ ।। बैसलातेकांशिवेसहित ।। शत्रुघ्नआणिभरथ ।। चामरेंवरि
ढाळिति ।।४२।। सहस्त्राचेसहस्त्रवेत्रधार ।। पुढेंमार्गकरितिसत्वर ।। नगराजवळिरघुविर ।। पावताजालासेका
ळिं ।।४३।। सप्तपुरयांतआतिश्रेष्ट ।। अयोध्यापुरिपरमवरिष्ट ।। सप्तकविशेषमाजिसुभट ।। अध्यात्मविद्याजै
सिकां ।।४४।। तेअयोध्येचिस्वनातक्षणि ।। कपि[illegible]सुर[illegible]लेनयनि ।। स्वराजपुरिउपमेउणि ।। अयोध्येशिलुब्धि
तां ।।४५।। अयोध्येभोवतेंउद्यान ।। उपमेसिउणेनंद[illegible]सदांफळपुर्ण ।। गेलेगगनभेदित ।।४६।। सुर्यकिर्णे ।।विजय।।
नास्पर्शतिनयनि ।। ऐशिसंघनछायापडिलि ।। करु[illegible]सर्वकाळिं ।। क्रिडाकरितिवनात ।।४७।। रांवेसाळ्या ।।३।।
मयुर ।। चातकबरकेडावेतित्तिर ।। नानापक्षिनिरं[illegible]मनोमेंगडेंसि ।।४८।। स्फटिकनिबंधसरोवरें ।। माजि
पिलोसवेंसुवासपुरें ।। राजहंसआनंदेंथोरें ।। क्रि[illegible]रातिनयस्थानि ।।४९।। अयोध्येभोवतेंदुर्गपुर्ण ।। उंचसते
जआलिगहन ।। नागपर्णाक्रीतिरखाचिलजाण ।। चर्यावरल्याविलसति ।।५०।। किंवाकिनेजोडेलगभस्ति ।। दुर्गाव
रिहक्षविराजति ।। तेसदांफळनिरामसेंदिलि ।। कपिपाहतिसटस्त ।।५१।। जैसेकनकाद्रिचेसुत ।। ६ ।। ६ ।।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

5A

तैसहुडेविराजत॥माहाद्वारेंरत्नखचित॥तेजअगणितनगणवे॥५२॥ऐरावतीवरिदेवपाळ॥बैसोनित्याद्वारें
आईल॥चोविसयोजनेविशाळ॥वोतपोतअयोध्या॥५३॥अयोध्येचाबाजारबहुत॥मृगमदसुवाससबळवत॥
मठमंडपचौबारेंतेथ॥रत्नजडितरचियेलें॥५४॥हिरियाच्यामंडळसासळक्रांति॥पाचुचेरांवेशब्दकरिति॥व
रिमुक्तांचिहंसनाचति॥घरोघरिनवलहें॥५५॥विणेटाळमृदंगवाजउन॥लेपेंकरितिसुस्वरगायन॥रत्नपुत
ळेकरितिनृत्य॥हस्तसंकेतदाउनिया॥५६॥शतखणिगोपुरेविशाळ॥खणोखणिपुतळ्यानिर्मळ॥अनुमा
त्रतालगतांजाणिका॥फिरतफिरतनृत्यकरिती॥५७॥भवतारत्नेपैरत्नजडित॥गोपुरांवरिसतेजसबळवत॥कळ
सअगनाशिहिणवित॥लक्षावधिचहुंकडे॥५८॥राजश्रीअंतनसुप्रभा॥सळक्रांतिहिरियाचेस्तंभ॥निळांचिउ
थाळिस्वयंभ॥फिरतफिरतनृत्यकरिति॥५९॥सुवर्णरंगुळवटेंलंबायमान॥वरिपाचुचेदाटसघन॥माणिकां
च्याकिळचासंपुर्ण॥तेजकरितिलखलखिति॥६०॥अष्टमासिध्दिघरोघरि॥नवनिधितिष्ठतिद्वारिं॥समानबु
ध्दिनरनारि॥पुण्यराशिवर्तती॥६१॥मृत्युरोगदारिद्रदुःख॥दुर्बुध्दिअवर्षणपापशोक॥तस्करकापट्यपि

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

5A

माहाद्वारिंगणेशासरस्वति॥ त्यांचिपुजाकरुनिरघुपति॥ आंतप्रवेशलातवरित्तगति॥ सवेंवन्दयांसहित
॥७३॥ जैसाआनंदसमुद्रिमिनकाला॥ नंदनवनिभ्रमरसंचरला॥ किंचहुमरवाचेहृदईनिघाला॥ वेदजैसा
षडंगें॥७४॥ किंवृत्रासुरमर्दुन॥ मंदिरिंप्रवेशेसहस्रनयन॥ तैसासकळासहितरघुनंदन॥ अयोध्येमा
जिप्रवेशला॥७५॥ देवअंबरिंपाहाति॥ अमरवृंदमानवपति॥ किरिटाशिकिरिटआदळति॥ रत्नेंविखु
रतिचहुंकडे॥७६॥ तेंअयोध्येच्यासमस्तनारि॥ सौभाग्यांगनाअतिसुंदरि॥ रत्नदिपघेउनिकरिं॥ वोवाळु
आल्यारामाशि॥७७॥ लक्षानुलक्षनगरलोकजन॥ निरखिताराघवाचिन्मयलोचन॥ जयजयशब्दहुनियाचर
णा॥ जवळिअखंडजसोल॥७८॥ त्याकडेपाहुनिरघुनाथ॥ सुमंताशिकरसंकेतदावित॥ तोत्यांशिसमज
ल्याअर्थ॥ जेकांहृदइरामाचे॥७९॥ वस्त्रेंअळंकारआणोनि॥ तात्काळगौरविल्याकामिनि॥ तोंनगार
लोकधांवोनितेक्षणि॥ मुडपघ्सणिजाहालि॥८०॥ तयाशिवेत्रधारिमारिति॥ तेंदृष्टिपाहोनिरघुना
था॥ तात्काळपरतलेकेलेघुस॥ ह्मणेजनसमस्तयउंद्या॥८१॥ आज्ञाहोतांचिजाण॥ जवळिआलेसकळजन॥

Collection of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

5

॥श्रीराम॥ ॥४॥

उनिःशंक ॥ अयोध्येमाजिनसेत्ति ॥ ६२ ॥ छत्रास्येयकदंड भ्रशिष्य ॥ सुमनासहमरयुक्तिलसुबध्य ॥ सारिखेकतो
मारसुबध्य ॥ सुरतयुध्धेंजाणिजे ॥ ६३ ॥ घरानयेलिक्रीषिभिसुक ॥ तरिलोकांस्सहोयशोक ॥ प्रजांसस्सुखसा
रादेख ॥ देत्तिलतोच्चिघेइजे ॥ ६४ ॥ त्रिकाळगाइदुभाती ॥ इछिलेंदुग्धलितुक्केंदेति ॥ यथाकाळिंमेघवर्षति ॥
समये छिलपाउनिया ॥ ६५ ॥ घरोघरिंवेदाध्यायन ॥ न्याय[illegible] यमिमांसस्सांख्यपुर्ण ॥ पातांजळवेदांतव्याकर्ण ॥
हेत्वत्वर्चाहोतस्से ॥ ६६ ॥ टाकमदंयउपांगावितेथ ॥ [illegible] कीरितिप्रेमकभक्त ॥ रागउपरागगायेत्सोहिल ॥ साम ॥विजय॥ ॥४॥
गायनयेककरिति ॥ ६७ ॥ धर्मशाळामंडपशाळाविशाळ ॥ [illegible] रियंचिंलिंगेंसोज्वळ ॥ आरक्तमाणिकाचेनिर्मळ ॥
गणेशमुर्तिझगझगिति ॥ ६८ ॥ लाष्यकाळाकुशळवद्धेस ॥ येककरितितांडवनृत्य ॥ विद्युआयध्वजलेथ ॥ देवळा
वरिउभारिले ॥ ६९ ॥ चंदनाचेसडेघाळोनि ॥ वाटाशिंपिल्याकुंकुमेकरुनि ॥ रथ्यदृशाकोणालागोनि ॥ अयो
ध्येमाजिनसेत्ति ॥ ७० ॥ नानास्थियांचिकारंजिबहुत ॥ घरोघरिंलेउसकल ॥ निळियांचेमयोरधांवत ॥ बिदेबि
दिलवलाहे ॥ ७१ ॥ आकोआकिपाहासांमंदिरें ॥ येकाहुनियेकसुंदरें ॥ यक्षायतिगेरपुरें ॥ चित्रविचित्रशोभति ॥ ७२ ॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

॥श्रीराम॥ पाहोनियांश्रीरामवदन॥चरणिमिठयाघालिति॥८२॥ऐसुनियांरघुनाथ॥बरिरिकितिभसत॥येकांनि
॥५॥ बोलोनसलत॥मुखावरुनिउतरति॥८३॥येकम्हणतितुजवरान॥राघवाजावेंवोवाळुन॥येकम्हणवि
(6) लेवदन॥पुन्हाद्रिष्टिपडेना॥८४॥दिव्यसुमनाचेसंभार॥वरुनिवर्षत्तिसुरवर॥असोजगद्वंद्यरघुवि
रा॥निजमंदिरिंप्रवेशला॥८५॥जाउनियांजं[illegible]रथ[illegible]तां॥पुष्पांजुळिदेवांशिसमर्पिलि॥राजयास्मा
सेवासमस्त॥अयोध्यप्रदेशिउतरला॥८६॥[illegible]शपअवान्नर॥उत्तरसे त्यंकेचे असुर॥लिलु ॥विजय॥
क्याशिआदरउपचार॥सुमंतशत्रुघ्नकरित[illegible]॥बिभिषणसुग्रिवराजेसकळि॥तेसदांभस ॥५॥
सिरामाजवळि॥वशिष्ठेंसामग्रिशिघ्रकेलि॥[illegible]राज्यपदशित्तेघवां॥८८॥श्वेतछत्रेंश्वेतचामरें॥श्वेत
गजश्वेततुरंगथोर॥चतुःसमुद्रिंचेनिर॥सप्तपदिवपचमंत्तिका॥८९॥सभामंडपदेदिप्यमान॥ते
थेंमांडिलेंदिव्यसिंहासन॥मिळालेसकळद्विजजन॥आणिनृपतिसर्वहि॥९०॥वशिष्ठम्हणेराजि
वनयना॥जळदगात्राराजिवनयना॥जगद्वंद्याआनंदसदना॥राज्यआतांअंगिकारिं॥३१॥०
...Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

6A

रथसप्रेमबोले॥ चतुर्दशांवरुषेंतपकेलें॥ तेआजिशिघ्रकाळें॥ सुफळजालेपाहिजे॥१२॥ सिंहासनि
बैसावेंआपण॥ मगअयेस्यभांडारेंफोडुन॥ द्रव्ययाचकांदेउन॥ सुखिकेलेसर्वाहि॥१३॥ मगवशिष्ठेंहातिं
धरुन॥ मंडपाशिआणिलारघुनंदन॥ शिलसाहिलबैसउन॥ अभिषेककेलावेदमंत्रें॥१४॥ घनःशामपु
र्णरघुविर॥ तसकांचनवर्णपितांबर॥ लेवविलेदिव्यअळंकार॥ मुगुटकुंडलेंकौस्तुभादि॥१५॥ ज्यानकि
सहवर्तमान॥ सिंहासनिबैसलारघुनंदन॥ [illegible]पतियेउन॥ कपाळिंभद्रतालाविति॥१६॥ सुमु
हुर्तविकासाधुनिसत्वर॥ वरिउभारिलेदिव्य[illegible]सकळवाद्याचागजर॥ होताजालातेकाळिं॥१७॥
जाल्हशयकचिजयजयकार॥ सुमनेवर्षतसुरें[illegible]करायानिकरभार॥ राघवापुढेंसमर्पिले॥१८॥
सर्वनृपतिकरतिनिनमन॥ उभेराहतिकरजोडुना॥ अरथेंभांडारेंफोडुन॥ याचकजनसुखिकेले॥१९॥ उदा
रधिररघुविर॥ त्याचाबंधुभरथावीर॥ मोटाबाधोनिअपार॥ द्रव्यन्यालणेयाचकां॥१००॥ पुरेपुरेहेंचमा
त॥ याचकबोलतिसमस्त॥ हयगजरथेंरथ॥ दिधलेबहुलयाचकां॥१॥ गोदानेंभुदानेंअपार॥ जेजेवे

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥श्रीराम॥ दिधलिलेसमाचार॥ तितुकेदेउनि द्विजवर॥ सुखिकेले तेकाळिं॥२॥ ऐसाषोडशदिवसपर्यंत॥ सोहळाहोत
॥६॥ सेअद्भुत॥ कवळापात्रेंयेउनिअगणित॥ विद्यादावितिरामापुढें॥३॥ लक्ष्मुमणआणिभरथ॥ शत्रुघ्नआणिसु
मंत्त॥ युवराज्यत्यांशिदेत॥ श्रीरघुनाथनिजहस्ते॥४॥ वस्त्रेंभुषणेदेउन॥ चौघेकेलेमुख्यप्रधान॥ सुमंत्रा
अनुमतेंकरुन॥ राज्यचालविनरामह्मणे॥५॥ ॥६॥ [illegible]जनेंनिर्मुन॥ सकळरायांशिदिधलेंभोजन॥
वस्त्रेंअळंकारिसंपुर्ण॥ शेन्यासहितसुग्रीवके[illegible]रामाचिआज्ञाघेति॥ सेनेसहितसकळनृपति॥ ॥विजय॥
स्वदेशासिलवकरजाति॥ गुणवर्णितराघवाचे॥७॥ [illegible]वआणिबिभिषणास॥ रामेराहाविलेंयेकमास॥ ॥६॥
नित्यभोजनपंक्तिस॥ नानाविलाससोहळा॥८॥ [illegible]कासनिबेसलारघुनाथ॥ बंधुभोवतेआनंदभ
रित॥ भक्तिरसेंशत्रुघ्नभरथ॥ चामरेंवारिवारिति॥९॥ तेंगवाक्षद्वारेंतेसमई॥ अवलोकितिजानकिकैई॥
ह्मणेत्रिभुवनशोधिलेतरिहि॥ अभागिनाहिंभरथाऐसा॥१०॥ चौदावरुषेंभिकारि॥ जाउनिबैसलाशिवनांत
रिं॥ शेवटिंबंधुचेंदास्यंसवरि॥ चामरेंवरिवारितो॥११॥ माझेंपुर्वपापप्रकाशिले॥ जेभरथाचिमाताजाल्यें॥

७१

वशिष्टाशिबोलाउनितेवेळे॥कैकैसांगयेकांति॥१२॥ह्मणेमाझियेपोटिंभरत्य॥दरिद्रिजन्मलायथार्य॥
बधुरेहास्यत्वकरित॥मजदुखवाटतसे॥१३॥मगह्मणेब्रह्मसुत॥असुनितरिराहेंनिवांत॥याशिला
राजादशरथ॥वनाशिरघुनाथघाडिला॥१४॥सच्चिदानंदब्रह्मपुर्ण॥तोहाअवतला रघुनंदन॥मुखे
हेतुजज्ञान॥अद्यापिकांहिंकळेना॥१५॥जेव[...]वोचिध्यायमुर्ति॥हृदइंध्यायअपर्णापति॥हृद
यसंबकिसबाळालि॥सनकादिकजयाचे॥[१६]॥[...]पुरुषरघुनंदन॥त्याचेभजानितविमन॥आपु
लियुक्तिकैविशाकोन॥नसतेंवचनबोलुनके॥[१७]॥तुज्जअतिसांगावेंज्ञान॥जैसेंकाननिकेलेंरुदन॥
किंलसुणनेउन॥कर्पुरामाजिघालला॥[१८]॥[...]दिलपलांडुउगवला॥परितोयुपनसोडिआपु
ला॥निंबदुग्धेंवायसघुतला॥परिघुड्डावर्णनवजाये॥१९॥शर्करेचेंअळेंकेलें॥माजिनिंबबिजप
रिलें॥परिशेवटिकडुसर्येलिफळें॥व्यर्थगेलेकष्टसर्व॥२०॥खापराशिपरिस्पर्शासलां॥सुवर्णनके
चितलत॥किंदुग्धामाजिहरळशिजवितां॥मृदनकतिकल्मांति॥२१॥तैसेंतुजप्रतिजेजेशिकविलें॥

(८)

॥श्रीराम॥ ॥८॥ तेंसर्वहि ऐश्वर्य गेलें ॥ आतांस्वस्त राहुनिउगलें ॥ चिंतितेविं रघुनाथें ॥२२॥ ऐसेंशिकउनिति येशीं ॥ बाहिरआ
लावशिष्टऋषि ॥ यावरि बिभिषणसुग्रिवाशि ॥ निरोपदेत श्रीराम ॥२३॥ तेदिवशिं परमसोहळा ॥ मेळउनियां
द्विजमेळा ॥ वानरांसहित सकळां ॥ भोजनविधि आरंभिलि ॥२४॥ प्रेमान्वियागंधाक्षता ॥ लाविसरसि
जोडवीपल ॥ सुमनमाळासुगंधतल ॥ अर्पि[illegible]सैंसमस्तांशि ॥२५॥ चैतन्यपरिमळद्रव्यें बहुत ॥ स
वींशिवर्चिलें शोभिवंत ॥ आरत्याधुपदिप[illegible]त्तनि भोजनाबैसले ॥२६॥ श्रीराम यांहिचे दिव्यान्न ॥ ॥विजय॥ ॥८॥
त्यासुवास्याळागिं वेधोन ॥ वसंतकरिप्रदक्षिण[illegible] भोजननेथिचें ॥२७॥ त्याअन्नात्वासुवास्यबहुल ॥
विमानिअमराशि आवहुजाल ॥ विबुधध्यलोल[illegible] ॥ समस्त ॥ श्रिरामपक्तिशि जेवावया ॥२८॥ बैसावया
सुवर्णपिठें ॥ मांडिलिंदिव्यरत्न चित्तांटें ॥ जडितअडणियांचें प्रघटे ॥ दिव्यतेज चहुकडे ॥२९॥ सुगंधउदकें
भरोनियां ॥ जवळि ठेविल्याजोडिल झारिया ॥ पात्राघलिशोभलिसमया ॥ लाउनियां रत्नदिपा ॥३०॥ प्रथ
मविश्वासपुर्ण ॥ तेंचि अभ्यंविवाढिलें लवण ॥ विरक्तिचि मिरपुडे जाण ॥ नानासाधनेत्याचशाखा ॥३१॥

8A

सत्कर्मांचियाकोशिंबिरि।।वाढिल्यानवविधभक्तिचारिवरि।।निश्चयशर्करालयावरि।।यशापरिस्फुरत्तदिसे।।२२।।
निजबोधाचाभातपुर्ण।।अक्षयशांतिचेंवरान्न।।तेथेंअभेदवडेंकरून।।नानापरिचेवाढिले।।२३।।पुर्णप्रासि
चेमाडेघोर।।सुनस्त्रूपेंवाघारियासकुमार।।तैलवस्त्यागोपुरयाअसरवार।।स्नेहरहितगोडबहु।।२४।।सत्सघृता
तलकुन।।युक्तवरियाअंतरिंपुर्ण।।क्षमाफेणियागोडपुर्ण।।समसमानसर्वांशि।।२५।।विवेकपापडचांगले।।
वैराग्यअग्निवरिभाजिले।।विज्ञानतेचिअमृत[illegible]ढिलेकेळेसत्वाचि।।२६।।सर्वश्रुतिसमलाचोख
डि।।तेचिमगमगिलवाढिलिकढि।।सज्जनजनङ[illegible]गोडि।।वेदांतशास्त्रवळेजे।।२७।।मुख्यमुरस्वरूपेंचेच
त।।त्याविणअन्नेंविरससमस्त।।प्रेमळकेतानिस[illegible]।।शुध्धकरिअन्नासे।।२८।।जेवणारबैसलेस्वस्
क।।स्वानंदउजळेपात्रेंप्रोक्षिल।।दृढबुध्धिचाचित्रावळिलेय।।पात्राबाहेरघालकाग।।२९।।सोहंगाईत्रिजपोन।।
देहबुध्धिनावेंसोडिलेंपाणि।।निरवृत्तिआपोषणघेउनि।।रामस्मरणेंगर्जेलि।।३०।।पंचप्राणास्माप्राणहुति
योगाभ्यासआधिकरिति।।शिरवचिमगायेंथि।।सत्वरसोडिलिनिजहस्तें।।३१।।निराभिमानसपुर्ण।।०।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

९

॥श्रीराम॥ ॥८॥ हेंचकेलेंकरक्षाळण॥ नेत्रातलाविलेंजिवन॥ जगज्जिवनसर्वांदिसे॥४२॥ श्रीरामभक्तक्षुधाक्रांत॥ स्वादुघेउनिनिज
वित॥ पद्मासनघालुनिनिश्चित॥ यासचेतियासामागें॥४३॥ भवरोगजेवेष्टित॥ नाहिंत्याबाडिपोहिंचुघोटांत॥
तेरक्षमकांडुगेत्विपाहात॥ यासयेकनचेवचि॥४४॥ चंद्रोदईद्रवेसोमकाल॥ इतरपाषाणकोरडेसमस्त॥ तै
सेरामपंक्तिजेजेवितिभक्त॥ अभाग्याग्रासकैचेंते॥४५॥ जेदेवसंपलिनेसभाग्यहोति॥ तेचिराघवपंक्तिशेजे
विति॥ तृप्तिचेढेकरदेति॥ ब्रह्मानंदेंकरोनियां॥४६॥ जेत्रिभुवनपतिच्याराणि॥ वाढिजानकिजगत्रजननि॥ ॥विजय॥ ॥८॥
तेथेंन्युन्यपदार्थकोणते॥ कदाकाळिअसेना॥४७॥ स्वानंदेंवजन्हेंशेउन॥ कर्मबंधाचेउतरेआपोषण॥ उच्छिष्ट
सवटाकुन॥ आचवलेंपुर्णसौंसारा॥४८॥ अमानित्वमराशिळ॥ हेचिविडेंघेतिसमस्त॥ निजधननामसु
द्रांकित॥ दक्षणादेतयात्वकांशि॥४९॥ भक्तिविरुलपवस्त्रें॥ भक्तांसिदिधलिंराजिवनेत्रें॥ तोसोह
कावर्णावावक्त्रें॥ सहस्त्रवक्त्रासिशक्तिनव्हे॥५०॥ ऐसेंस्वपंक्तिशिबैसउन॥ देभलेंसकळांसिभोजन॥
मगासभामंडपाशिआणुन॥ रघुनंदनगौरवितयां॥५१॥ मुगुटकुंडलेंसर्वअळंकार॥ आपणस्वयें

१५

देतरघुविर। तैसेचईसरवान्नर। गौरविलेंरघुनाथें॥५२॥ बिभिषणसुग्रिवजंबुवंत॥ यांच्यासेनाज्यास
मस्त॥ सितुक्याहिगौरविशिलाकांत॥ वस्त्रेंअळंकारदेऊनियां॥५३॥ दोनशिंकासनेंदोनछत्रें॥ बिभि
षणसुग्रिवाशिराजिनेत्रें॥ दिधलिंकितकअमोल्यवस्त्रें॥ नानावस्तुअपार॥५४॥ पुढेंउभाअसेतोहनु
मंत॥ त्याकडेनपाहेरघुनाथ॥ वान्नरपाहालितटस्त॥ विपरितार्थदेखोनियां॥५५॥ कांनपाहेरघुनंदन॥
नरिहनुमंताअसेंनिधान॥ हेब्रह्मांडवोवाळुन॥ [illegible]काचेंटाकावें॥५६॥ ज्याचाउपकारशिअपार॥ मेरु
पर्वतसरिसजालाभार॥ त्यांशिव्यावेयाअळंकार॥ [illegible]काहिपुरेना॥५७॥ मगउठोनियांरघुपति॥ हृदई
दृढधरिलामारुति॥ म्हणेतुझियाअंतरिंनित्य॥ [illegible]चसर्वदाराहेन॥५८॥ तुजवेगळायेकक्षण॥ जिव
लागाभिन्नकेंजाण॥ हनुमंतेंदृढधरिलेचरण॥ म्हणेहेचमजदेईजे॥५९॥ शिलेनेवस्त्रेंअळंकार॥ देऊनि
गौरविलावान्नर॥ परिअपुल्यागळ्याचाहार॥ हनुमंतालागिंदिधला॥६०॥ पृथ्विचेंमोलसंपुर्ण॥ येक
येकमणितोजाण॥ तोहारज्यानकिनेंनेऊन॥ गळांघातलामारुतिच्या॥६१॥ हनुमंततत्काळउडाला॥

(१८)

॥श्रीराम॥ ॥१८॥ हनुमंतावरि समोर बैसला॥ येकयेक माणिक फोडिला॥ दाढेरवालें घालोनियां॥६२॥ जो तो मणि फोडुन॥ म्हणे
आंत नाहिं रघुनंदन॥ म्हणेनि देत भिरकाउन॥ व्यर्थ पाषाण कायसे॥६३॥ बोलिला सुग्रिवाहि वानर॥ व्यर्थ
फोडिला दिव्य हार॥ मारुति म्हणे रघुविर॥ अंतरि यांचे दिसेना॥६४॥ वानर म्हणति तुझे हृदई॥ राम दाख
विंये समई॥ ऐसें बोलतां विलंब कांहिं॥ मग कायसे हनुमंतें॥६५॥ हृदयकपाट उघडिलें॥ तों आंत श्री
राम रूप सांवळें॥ उदरविदारन दाविलें॥ समस्त देखिलें येकदांचि॥६६॥ जैसा सिंहासनि रघुनाथ॥ ॥विजय॥
तैसाच मारुतिच्या हृदयांत॥ मग वानर उठोन समस्त॥ नमस्कारिति हनुमंतासि॥६७॥ असो अयोध्येस ॥१८॥
रिति निरंतर॥ राहिलो अंजनिचा कुमर॥ वरकड जे आले वानर॥ स्वस्थ कासि जावया॥६८॥ लक्षुम
ण भरथ शत्रुघ्न॥ तेहि सुग्रिव आणि बिभिषण॥ वस्त्राभरणें गोरविले पुर्ण॥ सदना अरपुत्रा ने कुनि
यां॥६९॥ कौशल्या सुमित्रे प्रति॥ सुग्रिव बिभिषण पुसति॥ म्हणति माता हो आम्हांवरि प्रिति॥ असो
घा बहु सालं॥७०॥ कौशल्या सुमित्रा बोलल्या॥ बा रे तुमचे उपकार अगणिले॥ विजई केला निरघुनाथ॥

माझामज भेटविला ॥७१॥ अमोल्य भूषण अळंकार देऊन। गौरविले दोघे जण॥ सुग्रिव आणि बिभिषण॥ कैकै सदना
चालिले ॥७२॥ तों आज्ञा येऊनि भरथ॥ म्हणे तिकडे न जावें यथार्थ॥ ते विपरित बोलतां चित्त॥ खेद पावेल तु
मचें ॥७३॥ ऐसें भरथें बोलोन॥ परतविले दोघे जण॥ रामा जवळि परतोन॥ सर्वेचि आले उभे ये तां ॥७४॥
उभे राहिले जोडुनि कर॥ सर्वांचे अश्रु विसर्जिले ने॥ तों म्हणे तिराघवा निरंतर॥ सर्व याज आहा न विसरावे ॥७५॥
त्रिभुवनीचे राज्य राखावें॥ रामा तुज जवळीच वसावें॥ परि हे प्रसिद्ध न नाहीं बरवें॥ वोढुनि नेतब केचि ॥७६॥
काय आठवावे उपकार॥ जन्मो जन्मी न पडे विसर॥ गोड बोलने निरंतर॥ राघवा हृदई आठवते ॥७७॥
सुंदर स्फुरद दोघे जण॥ बोलिले सुग्रिव बिभिषण॥ मग म्हणे रघुनंदन॥ तुम्ही हृदई वसो मित्र ॥७८॥ मग
उठोनियां रघुनाथ॥ दोघांचे मस्तकि ठेविला हस्त॥ मग तेहि सव्य घालुनि रघुनाथ॥ निघते जाले ते काळिं ॥७९॥
त्यांस बोळविलें रघुविर॥ जाल अयोध्ये बाहेर॥ मग सर्व वानरिं नमस्कार॥ रघुनाथासि घातले ॥८०॥ बि
भिषण सुग्रिव जांबुवंत॥ नळ निळ केशरि आदि समस्त॥ ईहिं साष्टांग नमुनि रघुनाथ॥ जाले जाते ते काळीं ॥८१॥

(11)

॥श्रीराम॥ दक्षणपंथें चालिले खरि रत॥ मग उतिरा घवाकडे पाहात॥ तेथुनि नमस्कार चालित॥ सग दृष्टी चिलिहो ऊनियां
।१०। ॥८२॥ मग पवनवेगें करून॥ कपि असुर निघाले तेथुन॥ किस्किंदेस सुर्यनंदन॥ कपिसमवेत राहिला॥८३॥
तेणे बिभिषण गौरविला॥ मग घेऊनियां असुरमेळा॥ रावणानुज्य लंकेसी गेला॥ स्वस्थ राहिला स्वस्था
नि॥८४॥ इकडे अयोध्येशि रघुनाथ॥ बंधुसहित राज्य करित॥ पृथ्विसंपुर्ण आनंदभरित॥ दुखकि चिंतन
सेचि॥८५॥ अक्रा सहस्त्र वर्षे वरि॥ अयोध्ये नाथ राज्य करि॥ लोक सकळ धर्माधिकारि॥ पापलिक मात्र नसे ॥विजय॥
चि॥८६॥ अवतार हरि बहुलधारि॥ परि सुख बहुत रामावतारि॥ अक्रा सहस्त्र वर्षे निर्धारि॥ अहर्नइरा ।१०।
उच्चालविले॥८७॥ जरा मृत्यु दुख दरिद्र॥ राज्यात नाही अनुमात्र॥ शिलेसहित राजिवनेत्र॥ ब्रह्मानंदे
वर्तत असे॥८८॥ वशिष्ट विश्वामित्र जरास्ति॥ आणिक ऋषि जे सगमस्ति॥ अयोध्ये माजि सदा वसति॥ ज
नक ज्या पतिस्वामिप॥८९॥ मग स्त्रियां पुराणें श्रवण॥ नित्य करित रघुनंदन॥ सदा तत्पर यत्व कुंजन॥ राघ
व दर्शन घेतांचि॥९०॥ सुरस राम विजय ग्रंथ॥ उत्तरकांड कथा अद्भुत॥ राज्यीं बैसला रघुनाथ॥९१॥

118

धन्यकाव्यचिरशिरोरत्न॥९१॥रामविजयाचें आवर्तन॥करि पापाचें संहारण॥शत्रुपराजयें होउन॥ पुर्ण
याच्या श्रवणें होयपैं॥९२॥अज्ञान नाशि होय ज्ञान॥निपुत्रिकासि पुत्रसंतान॥भवरोग जायनितळोन॥
भावें करानि परिससां॥९३॥अयोध्याप्रवेश जाला पुर्ण॥पुढें रसाळ कथा गहन॥श्रवण करोत्त पंडि
तजन॥राघविं मन समर्पुनियां॥९४॥अयोध्यापुरवासिया श्रीरामा॥ब्रह्मानंदा कल्याणधामा॥
श्रीधरवरदा पुर्णकामा॥नामातिनामातितें॥९५॥रामविजय ग्रंथ सुंदर॥संमत वाल्मिक ना
टकाधार॥सदां परिसोत चतुर॥पंचविंशति अध्याय गोड हा॥९६॥ ०॥ ०॥ ०॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com